ſilr valde intelligē quō influat.difficile etiā cuiꝰ nāe
ſit in ſeipſa.⁊ multa talia.Et huic poſitioni ſatis fa-
ciliter rō ꝯcordat. Pietas etiā fidei nō repugnat.ca
uendū ē cū ne dū nimis damꝰ corporalibꝰ ſignis ad
laudē.ſubtrahamꝰ hoiꝫ grē curāti ⁊ a ſe ſuſcipienti
Hec aūt opinio non nimis dat. neq̄ ſubtrahit ali-
qđ honoris debiti. Sicut igit̃ lr̄e regie anulo regis
ſigillate magne ſunt dignitatis ⁊ virtutis ⁊ valoris.
⁊ magna dicunt̃ ⁊ poſſe ⁊ facē.tn̄ in eis nulla virtꝰ ē
abſoluta.ſ; ſola ordinatio ꝑ aſſiſtentiā virtutis regie
Qđ pꝫ.q: mortuo rege;nō plus curat̃ de lr̄is ſuis ꝙ̄
de alijs.⁊ tn̄ nihil abſolutū amiſerit. Sic intelligēdū
in ſacris.⁊ ſic loquunt̃ ſctoꝝ auctes ſm cōeꝫ vſum.
⁊ rōnes ad oppoſitū patēt.Et ſi tu q̄ras ſup qđ fun
dat̃ relatio. ⁊ quō aduenit ſine donatōe ꝓprietatis.
dōm ꝙ in inſtitutionibꝰ ſignoꝝ ſup eo fundat̃ rela-
tio.⁊ h̄ mō aduenit ſine ꝓprietatis donatōe.ſicut qn̄
nūmus fit arra.⁊ nihil datur de nouo ipſi nummo.
Utraq̄ harū poſitionū ſatis videt̃ ꝓbabilis.hec tn̄
mihi videt̃ ad ſuſtinendū facilior.neſcio tn̄ q̄ ſit veri
or.q: cū loq̄mur de his q̄ ſunt miraculi. nō multum
adherendū ē rōni.Concedimꝰ ꝗ ꝙ ſacr̄a noue legis
ſunt cā.⁊ efficiūt ⁊ diſponūt.extenſo noie vt dictū ē
⁊ hoc ſecurū ē dicē.Utrū aūt plus habeāt.nec volo
affirmare nec negare.⁊ ſm hanc vltimā viā oia q̄ſi-
ta patent.

Qō.v. e

De dr̄ia ſacroꝝ noue le.et ve. ⁊ aſſignat mgr̄ hanc
dr̄iam.q: illa tn̄ ꝓmittebāt grām et non dabāt.hec
aūt dāt.vn̄ cōiter ē dr̄ia ꝙ ſacr̄a no.le.efficiūt qđ ſig
nant.ſ; veteris nō.Contra hec ſic obijcit Hugo in li
bro de ſacramentis.Sacramentoꝝ alia ſunt ſub na
tura.alia ſub lege.alia ſb grā ⁊c.ſ; eundē effectū ſani
tatis habētia.¶ Itē Hugo.Ex q̄ hō egrotare cepit.
deus reparando in ſacr̄is ſuis medicinā ꝓparauit.
Sꝫ impoſſibile ē mederi deo ſine grā iuſtificāte. ꝗ cū
in oibus ſacr̄is ſit grā iuſtificās.⁊ ſic nulla dr̄ia.ꝗ ⁊c.
¶ Itē ꝑ rōem videt̃.Quia ſꝑ decuit vt curreret me
dicina cū morbo.q: ſꝑ ⁊ in oi lege aliq̄ ſunt ſaluati.
Sꝫ ſacr̄m nō eſt medicina niſi curreret ꝑ grām.ꝗ in
oi tꝑe ſacr̄a ꝯtulerūt grām.⁊ ſic ⁊c.¶ Itē ſacr̄a no.
le.nō hn̄t efficaciā niſi ꝑ grām fidei.qui infidelis eſt
ficte accedit.et reportat cōmodum.⁊ ſacr̄a illa con-
iuncta fidei iuſtificabāt.q: omne opus niſi ſit ſm ſe
malū.qn̄ ē a fide opante ꝑ dilectionē fit meritoriuꝫ.
ꝗ ſicut iſta iuſtificāt.ſic ⁊ illa. Cōtra.Hugo in li.de
ſacr̄is.tꝑe legis nature relictꝰ ē hō ſibi.⁊ ſibi relictus
errauit ꝑ ignorantiā.⁊ iō cōuictꝰ ē de cecitate. poſt-
modū data ē lex vetꝰ ſine grā.in q̄ quid eſſet faciēdū
cognouit. ſ; ꝯcupia ductꝰ cecidit.⁊ ſic ē victꝰ de im-
potentia.⁊ tunc venit xp̄s.de q̄ Ioh.j.grā ⁊ veritas
ꝑ ipſm xp̄m facta ē.ꝗ ſacr̄a tꝑe legis veteris nō con-
ferebāt aliquā grām.ꝗ ⁊c. ¶ Itē ſup illud Ro.iij.
ex opibus legis.glo.opa legis dicunt̃ q̄ cū lege inſti
tuta ⁊ terminata ſunt.q̄ nūq̄ iuſtificare poterīt etiā
ſi in fide et charitate fierēt. ¶ Itē ſup illud Iſaie.j.
Sanguinē hircoꝝ nolui.glo.ꝑterito veteris.oñdit ſe
nunq̄ ſacrificia iudeoꝝ amaſſe.¶ Itē rōne videtur
q: lex vetus data ē in onus. Un̄ Ezech.xx. Dedi ei
p̄cepta nō bona.⁊ verba in q̄bus nō viuent. Sed ſi
haberēt ſacr̄a dantia grām alleuiarent.Et btūs pe-
trus Act.xv.hoc eſt onus qđ nec nos nec patres nr̄i
50 portare potuimꝰ.ꝗ ⁊c.¶ Rꝰ.dōm ꝙ iſtā dr̄iam alit̃
intelligit Hugo.alit̃ intellexit pictauen̄.⁊ mgr̄.Ma
giſter eni ſecutꝰ pictauen̄.dixit ꝙ ſacr̄a ve.le.excepta

circūciſione inſtituta eſſent ad ſignandū tn̄ in perfe
ctis viris ⁊ fidelibꝰ.q: alijs erāt inſtituta vel in onꝰ
q: duri erāt . vel ad reuocandū ab ydolatria.⁊ ſi ad
aliquā fuerūt efficaciā ordinata.hoc fuit ſolū vt ab-
ſoluerēt ab irregularitate carnali vel pena tꝑali.vt
baptiſmalia ſacrificia.Et quia ſolū ad hoc inſtituta
erāt.etiā ſi ex fide ⁊ charitate fierēt.nō erat i eis me-
ritū.q: nō ſe extendebāt vltra id ad qđ erant.Unde
ſicut motꝰ charitatis non erit in patria meritorius.
ſic tūc nō merebant̃ in ope exteriori.ſed tn̄ in inte-
riori.Et ſi tu obijcias ei de medicina.dicit ꝙ fides re
demptoris fuit medicina.ꝓ tꝑe illo vō nō iuſtifica-
bant nec ꝑ ſe nec ꝑ accidens.Et huiꝰ poſitionis fuit
pictauen̄.Sꝫ hec poſitio mgrō hugoni nō videbat̃
rōnabilis.q: tūc ſacrificia facta a viris ſctis nō pla-
cuiſſent deo.nec ſacrificiū abel.nec abrahā.nec ſalo-
monis.qđ manifeſte falſū eſt.ſicut pꝫ i narratōe ca-
nonis.et etiā de oblatione ſacre vginis q̄ cū obtulit
par turturū.nunq̄ a merito vacua fuit.Propt̃ hoc
aliter mgr̄ Hugo voluit dicē.ꝙ ſacr̄a ve.le. excepta
circūciſione inſtituta fuerunt p̄mo ad ſignandū vel
paſſionē vt ſacrificia.vel etiā nr̄a ſacr̄a vt baptiſmū
noſtrū.et ad efficiendū nō ſunt inſtituta niſi ſolū ex-
terius circa carnē.ſed q: ſignificant qđ fides credit.
in coꝝ ꝑceptione eſt ꝓfeſſio fidei nō tn̄ verbo ſed et
facto.Et q: talis fides diſponebat ad iuſtificationē.
iō ſacr̄a illa ꝑ accidens iuſtificabāt.⁊ noue legis ſa-
cramēta nō ſolū ex p̄ma cā ⁊ inſtitutōe ordinata ſūt
ad ſignificādū.ſed etiā ad grām obtinēdū.iō ꝑ ſe or-
dinata ſunt ad iuſtificationē.ideo ꝑ ſe loquēdo iſta
iuſtificāt.illa nō niſi ꝑ accidēs.Et huiꝰ ſignū ē ꝙ ſa-
cramēta ve.le.p̄ncipalr̄ ſignificāt id qđ credendū ē.
vt xp̄i paſſionē.et ꝑ poſterius iuſtificationē.excepta
ſola circūciſione q̄ p̄ncipalr̄ ſignificat amotionē ori
ginalis. Sed ſacr̄a no.le.ecōtrario p̄mo ſignificant
grē efficaciā.et ꝑ poſterius paſſionē ſiue id qđ ē cre-
dendū.vt baptiſmꝰ interiorē ablutionē ⁊ paſſionē.
Un̄ Hugo.ſacr̄a noui teſtamenti p̄mo loco ſpūalis
grē ſigna ſunt.et ad ipſā grām ſctificādis ꝯferenda
p̄ncipalr̄ inſtituta. Qm̄ vō ſigna hoꝝ triū ⁊ mediā-
tibus iſtis grā iuſtificationē ꝯtulerūt.mediantibus
iſtis.i.fide iſtoꝝ.q: nō erāt in re ſꝫ i fide.Et has opi
niones tanq̄ rōnabiles ꝯcordāt aliq̄ mgr̄i moderni
tꝑis.dicētes mgr̄m locutū eē ꝙ illa nō iuſtificabāt
ꝑ ſe.ſ; hugo ꝑ accidēs.iō nō eſt ꝯdictio.Sūt etiā alij
q̄ dicūt idē ipm̄ alijs vbis.ꝙ iſta iuſtificāt rōe opis
opati.ſ; illa rōe opis opantꝭ nō opati.⁊ opꝰ opans ē
fides.ſ; opatū exterius eſt ſacr̄m.⁊ h̄ eſt rōne fidei ⁊
charitatis ꝯiuncte.Sꝫ ſi q̄s attēdat.hec poſitiones
directe ſibi ꝯdicunt. Primū quidē q: mgr̄ nō ſolum
dicit ꝙ illa ſacr̄a nō iuſtificabāt.imo etiā ſi in fide et
charitate fierēt. ⁊ ſic nec ꝑ ſe nec ꝑ accidēs. Rurſus
vtreq̄ loquūt̃ de his in q̄ntū ſunt ſacr̄a. Et ꝯſtat ꝙ
opus opans nō ē ſacr̄m.ſ; opꝰ opatū.ꝗ vterq̄ intel-
lexit de opato.⁊ illud veꝝ ē.⁊ de illo ope opato dixit
mgr̄ ꝙ ſolum ſignificabat nō iuſtificabat.ſicut aſꝑ-
ſio aq̄ vel ſanguinis. Nūq̄ eni iuſtificabat ſanguis
hircoꝝ aſꝑſus.etiā ſi in fide ⁊ charitate fieret.⁊ hoc
mō nec ꝑ ſe nec ꝑ accidēs.⁊ h̄ fuit ſatis ꝓbabile.Sꝫ
certe mlto ꝓbabilius ē qđ mgr̄ hugo poſuit.ꝙ cū in
illo ope opato eſſet ꝓfeſſio fidei facta ꝙ rōe fidei cō
iūcte erat i illiſ p̄mo.⁊ ꝑ illa (ꝑ accn̄s tn̄) iuſtificatio.
Sꝫ in h̄ ē dr̄ia ipoꝝ ad noua.ꝙ in ſacr̄is no.le.q̄tū
ad opa opata ē iuſtificatio.nō tn̄ ꝑ accidēs ſ; etiā ꝑ

ſe.Huiꝰ aūt ſignū euidēs p̄mo oñſum ē in mō ſigni-
ficandi hoꝝ ſacroꝝ ⁊ illoꝝ.Si vō q̄rit̃ rō vnde h̄ eſt
pꝫ rn̄ſio ex p̄dictis. q: cāłitas ſacroꝝ nō eſt aliud ꝙ̄
q̄dā efficax ordinatio ad recipiendū grām ex pactio
ne diuina.h̄ aūt fuit ſolū in ſacr̄is noue legis et non
veteris niſi in circūciſione q̄ ibi fuit ꝯpactio. Quare
aūt in iſtis eſt compactio ⁊ ordinatio.in illis nō. pꝫ.
q: tūc fuit tꝑs figure et vincēdi difficultas.mō ē tꝑs
grē.Ex his pꝫ rn̄ſio ad obiecta ad vtrāq̄ ptē.nā illa
q̄ ꝓbāt ꝙ nō iuſtificāt.intelligunt̃ ꝑ ſe loquēdo.alia
vero ad oppoſitū per accidens.

¶ Queſtio.vj. f

De grā ſacr̄ali.vtrū ſit eadē ꝑ eſſentiā cū grā virtu-
tum.Et ꝙ eadē ſit videt̃.q: ſacroꝝ grā eſt gratū fa-
ciens.q: facit dignū vita eterna.vt pꝫ in baptiſmo.ſ;
in vna aia.vna ē grā gratū faciens.ꝗ ⁊c. ¶ Itē tn̄
vnū vni opponit̃.ſ; grā in vtutibꝰ opponit̃ peccatis
ſilr̄ et grā in ſacr̄is.ꝗ eſt vna. ¶ Itē baptizatus ba-
ptiſmo flaminis ſi accedit ad ſacr̄m nō recipit aliaꝫ
grām vt dicit mgr̄.ꝗ nō ē alia grā in ſacramn̄tis ꝙ̄ in
virtutibꝰ.q: iſte nō hēbat niſi grāꝫ vtutū. ¶ Itē idē
eſt qđ dirigit ſepando a t̄mino.⁊ inclinādo ad t̄mi-
num.ſed ſacr̄a ſunt cōplentia aiaꝫ ſepando a malo.
virtutes ad terminū ordinādo.ꝗ ⁊c. ¶ Cōtra. Ois
q̄ nō accedit ficte hꝫ grāꝫ vtutū.q̄ autē accedit ficte
nullaꝫ grām recipit in ſacro.ꝗ aut alia grā datur ei
ꝙ̄ grā virtutū.aut ſacr̄a nihil dāt oino. ¶ Itē que
hn̄t diuerſas dr̄ias eſſentialr̄. ſunt eēntialr̄ diuerſa.
ſed talia ſunt grā in ſacramn̄tis ⁊ virtutibꝰ ⁊ donis ⁊
btitudinibꝰ.ꝗ ⁊c. ¶ Itē dona ⁊ virtutes ⁊ btitudies
eſſent ſi nūq̄ eſſet pcm̄.nō aūt grā ſacroꝝ. ergo ⁊c.

¶ Itē ꝯtēctio eſt in virtutibꝰ.nō aūt in ſacr̄is.ꝗ ⁊c.
Rꝰ.quidā voluerūt dicere ꝙ in his et in illis ē oino 51
eadē grā.differēs ſola pticipatione vel ꝯpatione vl̄
mō pticipandi. Illa eni grā q̄ facit vtutes et dona
eſſe in aia.ſacr̄alis dr̄ ſm ꝙ ꝑ ſacr̄m dat̃.aut auget̃.
vel recuperat̃.nec inſtituta ſunt ſacr̄a ad aliā grām
ſ; ad illā q̄rendā et recupandā.Alia poſitio eſt ꝙ in
his ⁊ in illis eſt grā differens ꝑ eſſentiā.ſicut ꝓbant
iſte rōes.et ſicut i vno hoie plures ſūt grē ḡtis date.
ita et plures gratū faciētes.ꝓpter hoc ꝙ ordināt ad
diuerſa. virtutes eni et dona ordināt ad opa bona.
ſ; ſacr̄a curant vicia.nec ordinant ad opa bona niſi
ex ꝯſequenti.Un̄ ſm ꝙ mlta ſunt vicia.multe ſunt
grē ſacr̄ales.Tercia poſitio ē ꝓbabilior et melior.ꝙ
grā gratū faciens vna ē.et huiꝰ ſignū eſt.q: tollitur
vno pcō tota.Sꝫ attēdēdū cū dico grāꝫ vtutū dico
grāꝫ ḡtū faciētē.⁊ grā ḡtū faciēs vna ē. ſ; hitus ſub
ſtratꝰ alij ⁊ alij.Silr̄ cū dico grām ſacr̄alē.n̄ tn̄ dico
grāꝫ.ſꝫ etiā effectū curatōis.et grā q̄dē vna ē.ſ; effe-
ctus curationis plures ſunt.Diſtinguit̃ ꝗ grā in ſa-
cramn̄tis.donis. et virtutibꝰ.cōcernēdo effectꝰ et ha
bitus ſubſtratos.vn̄ ſacr̄alis grā ſupra grām vtutū
ꝓpter pcm̄ addit aliquē effectū. Exēplū in eo q̄ gra
tus ē et baptizatus.dat̃ illi grē effectus.quia nō tn̄
abſoluit̃ a culpa ſed etiā a pena.ſic ē ⁊ in alijs virtu
tibus.et donis.et btitudinibꝰ.penes habitꝰ ſubſtra-
tos.qui differūt ꝓpter differentiā in actibꝰ ad q̄s or-
dinant. Nā vtutes ordinant ad opa p̄ma. dona ad
media.btitudines ad pfecta.vt alibi pꝫ.Sacramen
ta vero addunt remediū curatōis.Et rōnes ꝓcedūt
ſm has duas vias.

¶ Incidentaliter agit hic de circumciſione.

Fuit tn̄ int̃ illa ſacr̄a ſacr̄m q̄ddā ſcꝫ circūciſionis. Poſt ptē ꝓhemialē et principalē.mgr̄ ponit hic partem
incidentalē.et hec ps hꝫ ortū ex dr̄ia ꝑaſſignata.Dixerat eni ꝙ ſacr̄a veteris legis nō efficiebant ſiue p̄ſtabāt
grām iuſtificantē.et hoc habebat inſtantiā in circūciſione.ideo illā excipit.⁊ oñdit circūciſionis efficaciā.Et
hec ps hꝫ duas ptes. In p̄ma determinat circūciſionis efficaciā. In ſcđa determinat eius formā ſiue integri
tatē et ſbam.ibi.Hic dōm eſt in quo inſtituta fuerit. Prima ps hꝫ duas ptes. In p̄ma oñdit circumciſionis
efficaciā. In ſcđa vero remouet et determinat q̄ōem annexā.ibi. Querit̃ autē de viris q̄ fuerūt ante ⁊c.vbi
det̃minat qđ remediū fuerit ꝯ originale ante circūciſionē.Scđa ps in q̄ determinat de his q̄ ſpectant ad hu-
ius ſacr̄i formā et ſbam hꝫ duas ptes. In prima determinat ſiue dicit veritatē. In ſcđa vero remouet ꝯdubiū
ſbi.Si vero querit̃ de ꝑuulis.Subdiuiſiones partiū manifeſte apparent in litera.

Pars icidētal' in q̄ det̃miat circūciſiōis efficaciā. g

a Fuit tn̄ int̃ illa ſacr̄a ſacr̄m quoddā ſcꝫ circumciſio-
nis.idē cōferēs remediū ꝯ pcm̄ qđ nūc baptiſmꝰ. vn̄
Augꝰ.ad valeriū ꝯ Julianū. Aug. Ex q̄ inſtituta ē circūciſio in ꝑplo dei q̄ erat tunc
ſignaculū iuſticie fidei.ad purgationē valebat ma-
gnis ⁊ ꝑuulis original' veteriſq̄ pcti.ſicut baptiſmus
ex illo valere cepit ad inuocationē hoīs.ex q̄ inſtitutꝰ
Beda ſup euāgelium. eſt. Itē Beda. b Idē ſalutifē curatōis auxiliū circum-
ciſioni in lege ꝯtra originalis peccati vulnus agebat.
qđ baptiſmus agere reuelate gratie tempe conſueuit
excepto ꝙ regni celeſtis ianuā nōdū intrare poterāt.

a ¶ Fuit tn̄ int̃ illa
ſacr̄a ſacr̄m q̄ddā ⁊c.
Queritur q̄re magis
excipit ſacr̄m circūci-
ſionis ꝙ̄ alia.videtur
eni ꝙ potius deberet
excipere alia. q: ſi ſa-
cramēta poſterius in
ſtituta ſunt efficacio-
ra.videt̃ ꝙ potius de
beret excipere ſacr̄a q̄
inſtituta ſunt in lege
ꝙ̄ circūciſionē q̄ ē in-
ſtituta ante.Rꝰ.dōm 52
ꝙ circūciſio int̃ omnia
ſacr̄a legis fuit efficacīꝰ ſacr̄m.Si q̄ras q̄ ſit rō ſiue cā efficiēs.Dico ꝙ pactio diuina q̄ in hac ſpālit̃ fuit. idō
h̄ ſacr̄m efficacē hēbat ordinatōeꝫ ad curationē original'. Si aūt q̄rit̃ q̄re magis in h̄ fuit pactio. dōm.ꝙ rō 53
huiꝰ eſt duplex. Prio q: ſicut baptiſmꝰ ē ianua et fundamētū ſacroꝝ noue legis.ita in circūciſione vetus lex
ſūpſit fundamētū ⁊ exordiū.Alia rō erat.q: circūciſio erat in remediū original' pcti q̄tū ad id ꝙ reus minime
eſt culpabil'.⁊ tn̄ multū ipotēs ſe iuuare.vt pꝫ in ꝑuulis.⁊ iō decuit diuinā miaꝫ vt efficacīꝰ remediū ꝓparet.
b ¶ Idē ſalutifere cura.⁊c.Obi ꝯ h̄ verba bede.q: ſi h̄ verū ē.ꝗ in circūciſione ita dat̃ grā virtutū adiutrix
ſicut i baptiſmo.Si tu dicas ꝙ nō ſeq̄t̃. idē.ꝗ h̄. imo ē ibi ꝯñs.h̄ nō ſoluit.q: ipe excipit.ſ; exceptio nō fit ab
aliq̄ niſi intellecto vlr̄. Nihil eni eſt dictū hō currit p̄ter ſortē.ꝗ intelligit̃ gn̄alit̃ de oi remedio. Itē baptiſmꝰ
ante paſſionē nō apiebat ianuā.ꝗ nō habebat maiorē efficaciā.Rꝰ.dōm ꝙ facienda eſt vis in verbo Bede. 54